

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobce: **T. D.**, narozený X,
zastoupený opatrovníkem P. D., narozeným X,
oba bytem X,

proti
žalované: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2023, č. j. MPSV-2023/148847/916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 7. 2023, č. j. MPSV-2023/148847-916, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2023, č. j. MPSV-2023/148847-916, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Litvínov, (dále jen „úřad práce“) ze dne 22. 10. 2019, č. j. 418336/19/MO (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, neboť podle posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 19. 9. 2019 jeho zdravotní stav vylučoval přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě připomněl, že trpí středně těžkou mentální retardací a poruchou autistického spektra – specifickým autismem. Žalobce proto potřebuje motorové vozidlo k přepravě, neboť se není schopen přepravovat hromadnou dopravou, trpí inkontinencí a vzhledem k poruše autistického spektra nesnese hluk a větší množství osob v hromadné dopravě. Žalobce uvedl, že užívá medikaci na tlumení agresivity, nezvládá interakci s okolím a trpí sebepoškozováním. Žalobce dále připomněl, že zdejší soud již dvakrát zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného ve věci. Žalobce namítl, že žalovaný ani po druhém zrušujícím rozsudku zdejšího soudu v napadeném rozhodnutí jeho žádosti nevyhověl, neuznal za adekvátní předložené lékařské zprávy, a to ani po doplnění dalších zpráv mj. z psychiatrie a logopedie a setrval na závěru, že žalobce není osobou trpící těžkou mentální retardací, a tedy nesplňuje kritéria pro obdržení příspěvku dle § 9 odst. 2 a odst. 6 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „zákon o poskytování dávek“).
3. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že trpí středně těžkou mentální retardací, nikoli těžkou mentální retardací. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) a napadené rozhodnutí vycházejí ze zjištění, že nebyly doloženy podklady ke změně dosavadního stanoviska, a to bez zdůvodnění nedůvěry k tvrzení žalobceva opatrovníka, že se zdravotní stav žalobce zhoršil a jeho mentální vývoj progredoval směrem k těžké mentální retardaci. Zároveň nebyl u žalobce posudkově hodnocen autismus s těžkými funkčními projevy. Podle názoru žalobce je posudek posudkové komise neúplný, nepřesvědčivý, a tudíž nepřezkoumatelný. Žalobce se dále vymezil vůči argumentu žalovaného, že jedna z lékařských zpráv z psychiatrie byla vytvořena účelově. Žalovaný toto tvrzení nezdůvodnil a neprokázal, že žalobce předložil nesprávnou zdravotnickou dokumentaci.

Vyjádření k žalobě

4. Žalovaný v písemném vyjádření citoval na případ dopadající právní úpravu a konkrétní zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku motorové vozidlo dle přílohy k zákonu o poskytování dávek. Zdůraznil, že zákon taxativně vyjmenovává zdravotní postižení, která zakládají nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo, přičemž neumožňuje výjimky ze splnění podmínky zdravotního stavu. Dále upozornil na novelu zákona o poskytování dávek s tím, že napadené rozhodnutí obsahuje dva výroky, aby bylo pokryto jak období před novelou, tak po novele zákona o poskytování dávek. Žalovaný zastával názor, že postupoval v odvolacím řízení v souladu s platnými právními předpisy a posudek posudkové komise byl vypracován na základě vyhodnocení lékařské dokumentace a dle požadavků zdejšího soudu v rozsudku ze dne 28. 2. 2023, č. j. 16 Ad 5/2022-57, jehož závěry žalovaný shrnul. Žalovaný dále uvedl, že v doplňujícím posudku posudkové komise bylo požadavkům zdejšího soudu vyhověno a bylo srozumitelně vysvětleno, co je míněno stavem na rozhraní středně těžké a těžké mentální retardace a z jaké hodnoty IQ bylo na podkladě lékařských zpráv u žalobce vycházeno. Posudková komise se rovněž vypořádala s doloženými lékařskými zprávami. Žalovaný uvedl, že podle posudkové komise je žalobce osobou s hodnotou IQ 45, přičemž IQ u těžké mentální retardace se pohybuje v pásmu 20 až 34, nejedná se tedy o stav na rozhraní mezi středně těžkou a těžkou mentální retardací. Posudková komise se rovněž zabývala otázkou, zda žalobce trpí autistickou poruchou. Žalovaný shrnul, že posudková komise zasedala v odborném složení, kdy byl při posuzování přítomen jak posudkový lékař, tak odborník z oboru psychiatrie.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žalovaný považoval posudek posudkové komise jako celek včetně jeho doplnění za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, který byl vypracován na základě komplexního posouzení zdravotního stavu žalobce. Žalovaný dále shrnul, že u žalobce nebyla shledána zdravotní postižení zakládající nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku.

Replika žalobce

5. Žalobce v replice uvedl, že posudek posudkové komise ze dne 26. 6. 2023 došel ke stejným závěrům jako posudek ze dne 5. 5. 2022, přestože byly doloženy nové lékařské zprávy, mj. zpráva psychologky Mgr. et Mgr. T., která žalobce cíleně vyšetřila na poruchy autistického spektra. Posudková komise v posudku přesto uvedla, že nebylo doloženo specifické vyšetření, které by u žalobce prokázalo diagnózu atypického autismu a zprávu Mgr. et Mgr. T. posudková komise označila za běžnou lékařskou zprávu, ačkoli se jednalo o cílené vyšetření na poruchy autistického spektra, kterým byla tato diagnóza u žalobce potvrzena a které posudková komise dříve sama požadovala. Žalobce vyjádřil své rozhořčení nad tím, že posudková komise označila provedené psychologické vyšetření za účelové. Ačkoli se žalobce snažil podstoupením následujících vyšetření prokázat nárok na daný příspěvek, posudková komise opětovně nebrala v potaz nové lékařské zprávy a vycházela především ze znaleckého posudku z roku 2014, který byl vypracován v době, kdy žalobce teprve dospíval. Podle názoru žalobce posudek posudkové komise vycházel z neaktuálních podkladů, a proto jej nelze považovat za stěžejní podklad pro vydání rozhodnutí. Posudek posudkové komise i napadené rozhodnutí vychází ze závěru, že nebyly doloženy podklady ke změně dosavadního stanoviska, a to bez adekvátní reakce na tvrzení žalobceva opatrovníka, že se žalobcův zdravotní stav v průběhu řízení zhoršil a jeho mentální vývoj progredoval směrem k těžké mentální retardaci a má diagnostikovaný autismus s těžkými funkčními projevy.
6. K vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že diagnostika poruch autistického spektra a jiných neurovývojových poruch se často prolínají, mají obdobné symptomatické rysy, a proto je obtížné je správně diagnostikovat. Upozornil na skutečnost, že při nových vyšetřeních vyšly odlišné výsledky jeho intelektuálních schopností a odlišná hodnota IQ v důsledku původu jeho mentálního postižení, tj. syndromu fragilního chromozomu X. Intelekt žalobce progredoval téměř ve všech oblastech. Žalobce pokračoval, že ačkoli standardizované testy u něj udávají IQ 46, psychologka Mgr. et Mgr. T. uzavřela diagnózu žalobce jako těžkou mentální retardaci. Žalobce uvedl, že jeho IQ hodnota stanovená testy WAIS-III je tedy spíše informativní a musí být brán zřetel na jeho celkové intelektové schopnosti, které odpovídají mentální úrovni v pásmu těžké mentální retardace. Žalobce zdůraznil, že je na úrovni tříletého dítěte, nedisponuje kompetencemi v souvislosti s běžným životem a jeho stav vyžaduje trvalou potřebu podpory. Žalobce pokračoval, že podle zprávy psychologky Mgr. et Mgr. S., Ph.D., z roku 2022 jeho intelekt odpovídal těžké mentální retardaci. Žalobce dále citoval Metodiku k zákonu o poskytování dávek a zdůraznil, že Mgr. et Mgr. T. coby klinický psycholog má kompetence k tomu, aby provedla diagnostické vyšetření na poruchy autistického spektra. Žalobce dále připomněl, že i jeho ošetřující psychiatr potvrdil diagnózu atypického autismu. Podle názoru žalobce nelze považovat posudek posudkové komise za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, neboť jeho závěry nejsou v souladu s diagnostickými závěry odborníků, kteří žalobce vyšetřili. Dále upozornil na skutečnost, že žalovaný ve vyjádření k žalobě chybně uvedl, že Mgr. et Mgr. T. u žalobce nezachytila potřebná kritéria pro diagnózu autismu. Uvedené pochybení svědčí dle názoru žalobce o tom, že žalovaný dostatečně neprostudoval podkladovou dokumentaci, neboť v tomto smyslu se vyjádřila nikoli Mgr. et Mgr. T., nýbrž Mgr. et Mgr. S., Ph.D., která se ovšem ve vyšetření nezabývala diagnostikou poruch autistického spektra, nýbrž pouze intelektem. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobce. Žalobce s ohledem na výše uvedené označil hodnocení posudkové komise stran diagnózy autistické poruchy s těžkým funkčním postižením za nedostatečné a chybné.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Žaloba je důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 17. 7. 2019 podal žalobce žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo, které bylo zakoupeno dne 15. 9. 2018. V posudku ze dne 19. 9. 2019 dospěla posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Most MUDr. J. K. k závěru, že žalobce je osobou, která má těžkou nebo hlubokou mentální retardaci ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona o poskytování dávek, ale jeho zdravotní stav vylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku, poskytovaného na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zadržného systému. Posudková lékařka uvedla, že se jedná o zdravotní postižení uvedené v části I., bodě 4. písm. b) přílohy k zákonu o poskytování dávek, avšak se jedná o zdravotní stav uvedený v části II. písm. a) téže přílohy. Na základě tohoto posudku vydal úřad práce prvostupňové rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 29. 10. 2019 odvolání. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 11. 2020, č. j. MPSV-2020/215126-916, v němž vycházel z posudku posudkové komise ze dne 12. 10. 2020 a kterým odvolání žalobce zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Proti uvedenému rozhodnutí ze dne 2. 11. 2020 podal žalobce žalobu ke zdejšímu soudu. Zdejší soud rozsudkem ze dne 7. 3. 2022, č. j. 16 Ad 8/2021-56, rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2020, č. j. MPSV-2020/215126-916, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť posudek posudkové komise ze dne 12. 10. 2020 nepovažoval za úplný a přesvědčivý podklad pro vydání rozhodnutí. Posudková komise podle názoru soudu nehodnotila, zda zdravotní stav žalobce odpovídá stavům na rozhraní středně těžké a těžké mentální retardace, či nikoli, a neuvedla závěry z vyšetření žalobce odbornou lékařkou během jednání posudkové komise. Žalovaný následně nechal zpracovat další posudek posudkové komise ze dne 5. 5. 2022, v němž posudková komise dospěla k závěru, že se u žalobce jedná o středně těžkou mentální retardaci se závažnými poruchami chování, vyžadujícími pozornost a léčbu. U žalobce se nejedná o těžkou mentální retardaci ani o stav hraničící s těžkou mentální retardací. Posudková komise současně shledala, že se u žalobce nejedná ani o doloženou přímou poruchu autistického spektra, metodikou uváděnou, potřebnou dokumentací. Na základě posudku posudkové komise ze dne 5. 5. 2022 vydal žalovaný další rozhodnutí ze dne 2. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/94780-916, kterým odvolání žalobce opětovně zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Proti uvedenému rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

ze dne 2. 6. 2022 podal žalobce další žalobu ke zdejšímu soudu. Rozsudkem ze dne 28. 2. 2023, č. j. 16 Ad 5/2022-57, zdejší soud rozhodnutí ze dne 2. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/94780-916, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť posudková komise v posudku ze dne 5. 5. 2022 neosvětlila, jaká hodnota IQ se považuje za stav na rozhraní těžké mentální retardace a proč tomuto požadavku podle názoru posudkové komise zdravotní stav žalobce neodpovídá. Žalovaný následně vyžádal zpracování dalšího posudku posudkové komise ze dne 26. 6. 2023. Žalobce ve vyjádření ze dne 8. 7. 2023 s posudkem nesouhlasil, upozornil na diagnostikovanou poruchu autistického spektra a uvedl, že jej posudková komise nařkla z účelovosti. Žalovaný následně na základě posudku posudkové komise vydal žalobou napadené rozhodnutí.

10. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v tom, že se napadené rozhodnutí opírá o neúplné a nepřesvědčivé odůvodnění posudku posudkové komise ze dne 26. 6. 2023.
11. Podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
12. Soud vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Upozornit lze též na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 8 As 60/2009-73, podle kterého „[ú]čelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy.“ Podle zdejšího názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala.
13. Soud prostudoval napadené rozhodnutí a shledal, že žalovaný popsal průběh předchozího řízení a citoval všechny posudky posudkové komise. Žalovaný vycházel z posudku ze dne 26. 6. 2023, který považoval za úplný, objektivní a odborný podklad pro vydání rozhodnutí, a zastával názor, že se posudková komise vypořádala jak s otázkou, zda se intelekt žalobce pohybuje na rozhraní mezi středně těžkou a těžkou mentální retardací, tak s nově doloženými lékařskými zprávami a vyšetřeními. Žalovaný se rovněž zabýval vyjádřením žalobce k posudku, konkrétně argumentací stran hodnocení poruchy autistického spektra a mentální retardace žalobce, a uvedl, že se posudková komise zabývala všemi doloženými doklady. Soud na tomto místě zdůrazňuje, že zjištění zdravotního stavu žalobce je odbornou Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

medicínskou otázkou, kterou nemůže soud – a v zásadě ani správní orgán – sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Ani žalovaný tedy nemá medicínské vzdělání, a proto nebylo jeho pochybením, jestliže při rozhodování vycházel především z posudku posudkové komise ze dne 26. 6. 2023, který hodnotil jako úplný, objektivní a odborný poklad, ze kterého lze při rozhodování vycházet. Soud k námitce nepřezkoumatelnosti dále uvádí, že žalobce kromě převzetí vadných závěrů posudkové komise napadenému rozhodnutí další vady způsobující jeho nepřezkoumatelnost nevytýkal, zároveň neuvedl, že by žalovaný na jeho argumentaci dostatečně nereagoval. Soud dospěl k závěru, že žalovaný výše uvedeným požadavkům na přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dostál. Výhrady žalobce lze hodnotit jako nesouhlas s věcnými závěry žalovaného, zejména s posudkem posudkové komise ze dne 26. 6. 2023, kterými se soud bude zabývat níže.

14. Podle § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek platí, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.
15. Podle § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek platí, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zadržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchu s těžkým funkčním postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.
16. Podle § 9 odst. 4 zákon o poskytování dávek zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.
17. Podle části I. bodu 5 písm. b) a c) přílohy k zákonu o poskytování dávek platí, že za zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zadržního systému se považují těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace a autistické poruchy s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávajícími i přes zavedenou léčbu.
18. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že výčet zdravotních postižení v příloze k zákonu o poskytování dávek, která odůvodňují přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku, je výčtem taxativním, u žadatele se musí jednat o zdravotní postižení shodné s postiženími tam vyjmenovanými, přičemž přirovnávání postižení jiných není přípustné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016-29, či ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 Ads 360/2020-63).
19. Soud shledal, že podstatou sporu mezi stranami je především otázka, zda žalobce trpí stavy na rozhraní těžké mentální retardace či těžkou mentální retardací, tedy postiženími odůvodňujícími přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku motorové vozidlo. Žalobce dále opakovaně poukazoval na skutečnost, že trpí poruchou autistického spektra, konkrétně atypickým autismem. Žalovaný na podkladě posudku posudkové komise ze dne 26. 6. 2023 dospěl v napadeném rozhodnutí již potřetí k totožnému závěru, že žalobce není osobou, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo autistickou poruchu. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávající i přes zavedenou léčbu. Žalobce v podané žalobě a replice s tímto závěrem nesouhlasil a namítal, že posudková komise dostatečně nereagovala na tvrzenou progresi jeho zdravotního stavu směrem k těžké mentální retardaci a autismus s těžkými funkčními projevy. Žalobce dále upozorňoval na skutečnost, že posudková komise při svém hodnocení nevzala v potaz zprávy z novějších vyšetření, které žalobce podstoupil, zejména z psychologického vyšetření Mgr. et Mgr. T.

20. Soud tedy v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 26. 6. 2023 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá ve věci pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobce podle právní úpravy zákona o poskytování dávek. Posudková komise při svém posuzování vycházela z posudkového spisu Okresní správy sociálního zabezpečení Most, spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře MUDr. Y. M., spisové dokumentace posudkové komise a doložených lékařských zpráv. Posudková komise nejprve zcela identicky s posudkem ze dne 5. 5. 2022 uvedla, že se u žalobce nejedná o těžkou mentální retardaci ani stav s ní hraničící a popsala pravidla stanovení stupně mentální retardace. Posudková komise dále uvedla, že mentální retardace je vrozená nebo raně získaná porucha intelektu projevující se závažným postižením rozumových schopností, přičemž stupeň retardace se měří standardizovanými testy inteligence, pro stanovení diagnózy a stupně retardace je rozhodující vyšetření klinickým psychologem a vyjádření psychiatra. Posudková komise zdůraznila, že stav se v průběhu života nemění, přidružení další psychické nebo jiné poruchy vždy ztěžuje schopnost adaptace a zhoršuje dopad mentální retardace na fungování jedince. Posudková komise dále popsala hodnoty IQ stanovené pro jednotlivé stupně mentální retardace a uvedla, že hodnota IQ pro stavy na rozhraní těžké mentální retardace odpovídá hodnotě IQ 34-35. Posudková komise dále uvedla, že v případě žalobce jde o osobu s IQ 45 a nelze přisvědčit podkladům z roku 2020, ze kterých vyplývá u žalobce těžká mentální retardace s IQ 33. Posudková komise konstatovala, že vzhledem ke stanovenému IQ 45 se v případě žalobce nejedná o stav na hranici těžké mentální retardace, neboť je zde rozdíl 11 bodů, a proto nelze využít výraz „hraniční“. Posudková komise pokračovala, že těžká mentální retardace se u žalobce začala objevovat v době, kdy jeho rodina začala žádat o příspěvek na motorové vozidlo. Posudková komise proto zastávala názor, že psychologická vyšetření z posledních let mají tendenci účelovosti. Zároveň psychiatr MUDr. N. uvedl přetrvávající situační interpersonální problémy v rodině a opakovaně bylo doporučováno umístění žalobce do sociálního zařízení k odstranění rušivého vlivu rodinných interakcí na žalobce. Posudková komise zdůraznila, že hodnotila veškeré lékařské zprávy doložené v průběhu soudního i správního řízení a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.
21. Posudková komise rovněž vycházela z hodnocení stavu žalobce při jednání posudkové komise dne 26. 6. 2023 odbornou lékařkou v oboru psychiatrie prim. MUDr. S. Tato lékařka uvedla, že v anamnéze žalobce je do roku 2020 od různých odborníků z oboru psychiatrie včetně znaleckého posudku uvedena středně těžká mentální retardace. Odborná lékařka uvedla, že žalobce se po celou dobu pohyboval v rozmezí IQ 35 až 49, neprodělal žádný úraz hlavy ani infekční onemocnění CNS, v jehož důsledku by mohlo dojít k propadu IQ. Až v listopadu 2020 se poprvé objevuje v psychologickém vyšetření hodnota IQ 33, a to v době žádosti o příspěvek na motorové vozidlo. Odborná lékařka uvedla, že žalobce měl po celou dobu poruchy chování s autistickými rysy, přičemž samotný autismus mu odbornými lékaři po celou dobu nebyl diagnostikován. Posudková komise vycházela ze znaleckého posudku ve věci opatrovnictví žalobce, nikoli z psychologického vyšetření napsaného psychologem Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v době žádosti o příspěvek na motorové vozidlo, kde je taxativně vyjmenovaných kritériích pro přiznání této dávky uvedena těžká mentální retardace. Podle názoru odborné lékařky se psychologka ani psychiatr z funkčního hlediska objektivně nevyjádřili, z jakého důvodu u žalobce v současné době stanovili těžkou mentální retardaci. Došlo k propadu do těžké mentální retardace, aniž by došlo k závažnému onemocnění CNS nebo úrazu. Odborná lékařka dále uvedla, že samotný autistický rys v chování žalobce není k diagnostikování autismu postačující.

22. Soud připouští, že se posudková komise v posudku ze dne 26. 6. 2023 v souladu s požadavky zdejšího soudu v rozsudku ze dne 28. 2. 2023, č. j. 16 Ad 5/2022-57, obsáhle věnovala otázce, zda zdravotní stav žalobce odpovídá rozhraní těžké mentální retardace. Zároveň však nelze přehlédnout, že posudková komise coby účelové bez dalšího odmítla podklady vydané po určitém datu a rozhodla se vycházet pouze ze starších vyšetření a znaleckého posudku. Součástí správního spisu jsou zprávy psychiatra MUDr. T. N., ke kterému žalobce dlouhodobě dochází. Nelze přehlédnout, že ve zprávách z roku 2020 hovoří tento lékař o středně těžké mentální retardaci, zatímco ve zprávách z roku 2022 již dospěl k závěru o těžké mentální retardaci. Tento vývoj odpovídá opakovanému argumentu žalobce, že jeho zdravotní stav progredoval během času směrem k těžké mentální retardaci. Žalobce ve správním řízení doložil výsledky molekulárně genetického vyšetření prokazujícího, že je pozitivní na syndrom FRAXA, přičemž upozorňoval na to, že vlivem tohoto postižení dochází k prohlubování mentální retardace v průběhu času. Posudková komise ze zpráv MUDr. N. vycházela a citovala je, zároveň je ovšem označila za nepřesvědčivé a účelové, a to právě s ohledem na změnu v závěrech tohoto lékaře. Na tvrzení žalobce o vývoji jeho zdravotního stavu posudková komise reagovala pouze tak, že mentální retardace se v průběhu života nemění a žalobce neprodělal úraz ani infekční onemocnění CNS, přičemž se podrobněji nevypořádala s otázkou, zda u žalobce vlivem syndromu FRAXA došlo k progresi zdravotního stavu směrem k těžké mentální retardaci. Posudková komise si zároveň dle názoru soudu protiřečí, neboť zprávy MUDr. N. z roku 2022 na jednu stranu označila za účelové a zároveň ze zprávy ze dne 29. 6. 2022, konkrétně z části o složité situaci v rodině žalobce, vycházela. Posudková komise tedy odmítla novější zprávy MUDr. N. coby účelové a zároveň vycházela z pasáží těchto zpráv, které podporovaly její argumentaci, což samo o sobě vykazuje znaky účelovosti v selektivním vybírání údajů, které se posudkové komisi hodily pro zaujetí posudkových závěrů.
23. Soud zdůrazňuje, že posudková komise kromě zpráv MUDr. N., k nimž se výslovně vyjádřila, měla k dispozici řadu lékařských zpráv od dalších odborníků, z nichž rovněž vyplývalo, že žalobce trpí těžkou mentální retardací. Konkrétně se jednalo o zprávy psychologky Mgr. et Mgr. S., Ph.D., ze dne 27. 8. 2022, neuroložky MUDr. P. ze dne 1. 8. 2022 a psychologky Mgr. et Mgr. T. ze dne 3. 4. 2023. Ačkoli ze všech těchto zpráv na sobě nezávislých odborníků vyplýval jasný závěr, že žalobce trpí těžkou mentální retardací a poruchou autistického spektra, posudková komise je sice zahrnula mezi podklady pro vydání rozhodnutí a citovala je, nicméně jejich závěry nepřijala a nadále setrvala na svém předchozím názoru.
24. Posudková komise podle názoru soudu pochybila, jestliže doložené lékařské zprávy novějšího data odmítla coby účelové. Zároveň nelze přehlédnout, že posudková komise v posudku tučně zvýraznila z jednotlivých citovaných podkladů části vyhovující jejímu závěru o středně těžké mentální retardaci žalobce. K práci posudkové komise s podkladovou dokumentací soud dále upozorňuje na skutečnost, že na základě psychologického nálezu Mgr. et Mgr. S., Ph.D., ze dne 27. 8. 2022 posudková komise demonstrovala svůj závěr, že

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

těžká mentální retardace se u žalobce začala projevovat v době žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku motorové vozidlo. Z tohoto nálezu nicméně posudková komise citovala část, podle níž dle úrovně výkonu v substestech lze dobře odhadnout intelekt žalobce kolem 45 IQ bodů a žalobce je utlumen léky. Z celého nálezu, který je součástí správního spisu, je nicméně zřejmé, že tato pasáž se týkala jen výkonu žalobce v subtestech intelektové testové baterie WAIS-III a Mgr. et Mgr. S., Ph.D., uzavřela diagnózu žalobce jako těžkou mentální retardaci.

25. Žalobce dále posudkové komisi doložil psychologické vyšetření Mgr. et Mgr. T. ze dne 3. 4. 2023 (v posudku chybně datováno 6. 4. 2023, pozn. soudu), z níž posudková komise citovala pasáž, že „globální intelektové schopnosti odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace s vyrovnaným profilem CIQ 46 (WAIS III). Neverbální názorově logické dovednosti odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace IQ 40 (Raven). Závěr: aktuálně z testového a klinického obrazu intelektové schopnosti jsou v rozptylu středně těžké a těžké mentální retardace. Kvalita adaptace, orientace v každodenních praktických činnostech odpovídá úrovni těžké mentální retardace. Osobnost infantilní, organická, poruchy chování autistického spektra. Emoční nestabilita, autoagrese a heteroagrese. Atypický autismus.“ Posudková komise podle názoru soudu citovala tento nálezný závěr, neboť pominula jeho rozhodný závěr, tj. že psychologka výsledky vyšetření uzavřela coby těžkou mentální retardaci a atypický autismus, což posudková komise pominula, a naopak tučně zvýraznila pasáž, že globální intelektové schopnosti žalobce odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace. Jednalo se však pouze o výsledek testu WAIS-III, což byla pouze jedna z psychologou použitých testovacích metod.
26. Výše popsany přístup posudkové komise k podkladové dokumentaci považuje soud za tendenční, nepřijatelný a vzbuzující pochybnosti o nestranném přístupu posudkové komise vůči žalobci. Postup posudkové komise vzbuzuje navíc dojem jisté neochoty odklonit se od jednou přijatých závěrů. Tyto skutečnosti jsou podle názoru soudu na újmu přesvědčivosti přijatých posudkových závěrů. Ačkoli tedy bylo úkolem posudkových lékařů hodnotit podkladovou zdravotnickou dokumentaci v jejím souhrnu a dovodit z ní přesvědčivý závěr, posudková komise tak neučinila. Lze tedy uzavřít, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl dostatečnou podporu ve správním spisu, čímž byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozhodnutí pro vadu řízení (výrok I. tohoto rozsudku).
27. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, přestože žalobce na jednání trval, neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno dle § 76 odst. 1 s. ř. s. a v takovém případě právní úprava připouští rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání.
28. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. S ohledem na pochybnosti soudu o objektivitě Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem bude v navazujícím řízení nutné doplnit skutkový stav o srovnávací posudek jiné Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, a to za účelem komplexního posouzení zdravotního stavu žalobce včetně vývoje jeho mentální retardace i s ohledem na syndrom FRAXA. Teprve na základě nových a nestranných posudkových závěrů bude moci žalovaný vydat nové rozhodnutí.
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto by měl právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Jelikož však žalobce žádné

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

náklady neuplatnil a soud ani z obsahu soudního spisu nezjistil, že by žalobci vznikly nějaké náklady, rozhodl soud výrokem II. tohoto rozsudku tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 14. října 2024

Mgr. Ladislav Vaško v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.